

DİJİTAL MEDYADA YAYINLANAN ARAKAN SAVAŞ/ÇATIŞMA FOTOĞRAFLARININ GÖSTERGEBİLİMSEL ANALİZİ

Semiotic Analysis of the Arakan War/Conflict Photos Published in the Digital Media

Dr. Öğr. Üyesi Betül PAZARBAŞI ¹

Kocaeli Üniversitesi

İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü, Kocaeli

*ORCID:0000-0001-5199-4867

Dr. Öğr. Üyesi Ebru TURANLI ²

Kocaeli Üniversitesi

İletişim Fakültesi, Görsel İletişim Tasarım Bölümü, Kocaeli

*ORCID: 0000-0002-4409-1456

ÖZ

Medyada yayınlanan savaş, çatışma ve ölüm haberleri yoğun ilgi görmekte, kamuoyunu etkileme potansiyeli sergilemektedir. Medyanın gündemi aynı zamanda kamuoyu gündemidir ve ekonomik, siyasi, sosyal elitlerin yanı sıra okuyucunun da kararlarını doğrudan etkiler düşüncesinden hareketle çalışma materyalist medya kuramı perspektifinden yararlanılarak dijital medyada yayınlanan Arakan savaş fotoğraflarını göstergebilimsel çözümleme yöntemi ile analiz etmektedir. Dijital medyanın Arakan'da yaşanan acıya ilişkin fotoğrafları aktarırken nesnellikten uzaklaşması, kamuoyunu etkileme, yönlendirme çabasını sürdürmesi ayrıca ideolojik bakış açısına göre savaşın taraflarının görsel temsil oranlarını belirlemesi sorun teşkil etmekte, etik tartışmaları beraberinde getirmektedir. Bu kapsamda çalışmanın araştırma soruları şu şekilde oluşturulmuştur: dijital medya uluslararası boyutu olan bu tür bir savaşta yayınladığı fotoğraflarda gerçeklik ilkelerine hangi oranda yer vermekte, kamunun gündemini nasıl belirlemekte ve kamuoyunu ne şekilde yönlendirmektedir? Savaşın görsel temsili, imajı, kültürel perspektifi nasıl yansıtılmaktadır? Elde edilen bulgular; ideolojik farklılıklarına rağmen dijital medyanın Arakan' da yaşanan savaşa ilişkin fotoğraflara yoğun olarak yer verdiğini ancak gerçeklikten uzak bir şekilde kullanıcıya aktarıldığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Savaş/Çatışma, Savaş Fotoğrafçılığı, Dijital Medya, Göstergebilimsel Analiz

Extended Abstract: The development and digitalization of communication technology has brought about a change in the field of war reporting as well as in all areas of contemporary news media, countries and political actors have started to use the media as an effective tool in times of conflict in order to be able to influence public opinion and provide necessary public support. The media, which has the obligation to inform the public, plays a key role during the war periods, and the visual content that it produces attracts great interest. With this consciousness, the media gives a place in the pages to war/conflict news and photographs, and frequently shares it in the digital media. War photographs create an impressive visual language with a wide range of

¹ bpazarbasi@kocaeli.edu.tr

² ebruturanli@gmail.com

representation, including torture and pain, and the media presentation of war photos dramatically changes the public perception and behavior.

In the digital media, the possibility of reaching many people at the same time creating the possibility of mobilizing their emotions and thoughts, creates the basis for the struggle in the imaginary dimension of ideology and political discourse, and the media is also benefiting from it. Photographs of uncensored and unsupervised warfare in digital media are spreading rapidly on a global scale, and this leads to debates about the conditions under which the visual and cultural image is produced and distributed in the presentation of war/conflict news, and the way in which it is correctly selected and edited according to the publication format.

The increasing pace of digitalization has led to the question of belief in journalism's honesty in war news, and it opens the question of what is propaganda and what is real, into a debate. In digital media, the transmission of news with a conflict-oriented language, accompanied by dramatic visual impact photos, as well as the short and long term impacts and consequences of the war/conflict being pushed into the background and being ignored, serve greatly to the reconstruction of the conflict.

War reporting is one of the indispensable areas of the media. The media is serving the war/conflict images on the axis of the dominant power and its own ideology, and the power of images is influencing and activating public opinion. Ruined, destroyed and burned houses in the battlefields, dismembered corpses and crying fearful eyes reveal the mercilessness of war on the one hand, and become the object of propaganda of the dominant ideology on the other. However, it is necessary for the media to act in accordance with the ethical codes during the conflict periods, to minimize the loss, to transfer the social, military and economic framework of the war to the viewer/reader through the dimension of reality.

War and photography are inextricably integrated. Photographs have document qualities as the best means of conveying truth, and photographs transmitted from battlefields sometimes play an active role in the creation of anti-war movement. Warfare images such as conflict, death, torture change the course of history, and therefore, they are often used as propaganda tools. Photography as a visual image is a very high propaganda tool of persuasiveness. Along with the development of digital technology, the interventions to the photographs that are the conveyors of the truth, and have documentary attributes, are increasing and they become more open to manipulations.

The most important feature of the digital media is to be interactive. This feature, which enables the transfer of a great deal of information at the same time with the digital coding system and allows the user to instantly return, gives the communication process the possibility of reciprocity or multi-layer communication in the communication space. Another transformative effect of the interactivity feature on the communication process to the time of the communication, is the expansion that it makes to its degree of synchronization. User-oriented web 2.0 internet environment has been effective in increasing the number of users. The rapid, cheap and unlimited accessibility of the Internet has brought about the active use of new communication technologies to form the public opinion, especially in extraordinary situations and in cases of war/conflict.

In times of war and conflict, countries and political actors use digital media effectively. In social media, user-based content forums such as news, photos, information, video, music, pictures and events can be quickly shared and debated on Facebook, Twitter, YouTube, blogs, mobile phones and e-mails without time and space constraints, and the construction process of the desired public opinion can be realized.

The media are generally engaged in a war-like attitude, mediating the transfer of the war to the public within the approved fictional content and framework. The adoption of the mentioned approach by the digital media in the sharing of war photos constitutes a problem. The research questions of the study at the solution point of the problem are determined as follows. In which context are the images of war and photographs presented on digital media; how is the visual representation of war, its image and cultural perspective reflected? Does digital media convey war photos with reality? Is manipulation in question? Within the scope of

the study, in order to answer the questions, the war photos published in the digital media about Arakan will be analyzed based on Ferdinand de Saussure's semiotic analysis method by taking advantage of the materialist media theory perspective, starting from the expression "digital media's agenda at the same time the public agenda is directly influencing user decisions". Semiology is the science about indicators. It is about how meaning is organized in texts (movies, television shows and other art products).

The admission of the numerical growth of Myanmar as an inspirational story in the "Digital in 2017 Global Overview" report, and Ursula Mueller, the assistant secretary general of the United Nations (UN) Humanitarian Relief, addressing the tragedy experienced by Arakanese Muslims as the greatest human tragedy of our age, was effective on why Arakan was chosen as the subject of the study.

In the study, a total of 10 verified war/conflict photographs about the Arakan, published in the digital media in 2017 were examined. The reason for confirming whether the published photographs belong to Arakan is that photographs taken in different disaster situations were distributed and shared in the digital environment as they were shot in Arakan, to manipulate the public opinion. It is problematic for digital media to move away from the objectivity, when reporting photographs of pain in Arakan to continue to influence and direct the public opinion, and to determine the visual representation rates of the sides of the incident according to the ideological point of view.

It has been determined that the photographs published and shared in the digital media about the war in Arakan despite ideological differences are focused on war and propaganda in the ideological frame, according to the findings of the study, which confirms the assumptions *developed and obtained as a result of the semiotic analysis of war photographs to a great extent.*

Key Words: *War / Conflict, War Photography, Digital Media, Semiotic Analysis.*

Giriş

İletişim teknolojilerindeki gelişme ve dijitalleşme çağdaş haber medyasının tüm alanlarında olduğu gibi savaş haberciliği alanında da değişime yol açmış, ülkeler, siyasi aktörler kamuoyunu etkileyebilmek ve gereken kamuoyu desteğini sağlayabilmek adına medyayı çatışma/savaş dönemlerinde etkin araç olarak kullanmaya başlamıştır. Kamuoyunu bilgilendirme görevi olan medya savaş dönemlerinde kilit rol oynamakta, üretmiş olduğu görsel ağırlıklı içerik yoğun ilgi görmektedir. Bu bilinçle medya savaş alanlarından, sıcak çatışma bölgelerinden gönderilen dramatik savaş fotoğraflarına sayfalarında, dijital mecraada sıklıkla yer vermekte, böylece kendi gündeminin yanı sıra kamuoyu gündemini de belirlemektedir. Savaş fotoğrafları işkence ve acıyı içeren geniş temsil alanı ile etkileyici görsel bir dil yaratmakta ve savaş fotoğraflarının medyada sunumu kamuoyu algı, davranışlarını büyük ölçüde değiştirmektedir. Savaş imgeleri, vahşet görüntüleri doğal bir çekiciliğe sahiptir. Savaş fotoğraflarının, video ya da filmlerinin kamusal dikkati çekmesi, sıcak çatışmanın yüksek oranda "haber değeri" olan rutin olarak genel kabul görmesi bunun en önemli göstergesidir. Dijital medyada savaş fotoğraflarının aynı anda pek çok kişiye ulaşması, onların duygu ve düşüncelerini harekete geçirme potansiyeli yaratması, ideolojinin ve siyasal söylemlerin imgesel boyutta mücadelesine zemin yaratmakta, medya ise bundan yarar sağlamaktadır.

Dijital iletişim araçları özellikle de on-line sosyal ağlar sosyo-kültürel alanlarda köklü dönüşüme yol açmaktadır. Dijital medyada haber, bilgi, video, müzik, resim, etkinlikler gibi kullanıcı temelli içerik zaman ve mekân sınırlaması olmadan paylaşılıp, tartışılabilir. Flickr, YouTube, MySpace ve Facebook gibi internet siteleri kamusal katılım fırsatları yaratmakta (Shirky, 2008) bireylere tamamen özgür hissedebilecekleri ve 7/24 paylaşım sağlayabilecekleri dijital bir platform sunmaktadır. Ancak bu durum savaş haberciliği gibi sorunlu alanlarda ciddi sıkıntıları da beraberinde getirmektedir. Dijital medyada sansürsüz, denetimsiz olarak paylaşılan savaş fotoğrafları, ölü bendenler küresel ölçekte süratle yayılmakta bu durum savaş/çatışma haberlerinin sunumunda görsel ve kültürel imajın hangi şartlar altında üretilip dağıtıldığının, hangi yayın formatına uygun olarak seçilip, kurgulandığının doğru şekilde analiz edilmesi yönündeki tartışmaları gündeme getirmektedir. Zira Facebook, Twitter, YouTube gibi milyonlarca insanın aktif olarak yer aldığı etkileşimli ortamlarda yayınlanan

vahşet fotoğrafları ne yazık ki “beğeni” almakta, ölüm değersizleştirilirken şiddet ise bireysel ve toplumsal düzeyde giderek kanıksanmaktadır.

Dijital pazarlama ajansı We Are Social, Hootsuite işbirliği ile hazırladığı “Digital in 2017 Global Overview” raporu (<https://wearesocial.com/special-reports/digital-in-2017-global-overview>) internet, mobil ve sosyal medya kullanımına ilişkin devasa büyüklüğü ortaya koymakta, paylaşılacak içeriğin özenle hazırlanması konusundaki hassasiyetleri ise ön plana çıkartmaktadır

We Are Social, 238 ülkeden toplanan verilerle hazırlamış olduğu 106 sayfalık raporunda; dijital dünyanın 2015’e kıyasla 2016’da neredeyse tüm önemli göstergelerde muazzam bir büyüme yaşadığına dikkat çekmekte ve günümüzde 3.77 milyarı bulan global internet kullanıcı sayısının %50’lik bir penetrasyona eşit olduğunu dile getirmektedir. Rapora göre; bu nüfusun 2.80 milyarı aktif olarak sosyal medya kullanmaktadır. Ayrıca kullanıcıların 2.56 milyarı sosyal medyaya mobilden bağlanırken, toplam mobil kullanıcı sayısı ise 4.92 milyarı bulmaktadır.

Rapor 2016 yılında sosyal medya kullanımının % 20 oranında arttığını; son on yılda dünyanın en popüler sosyal platformu olmasına rağmen Facebook’da etkileyici artışlar yaşandığını belirtmektedir.

Dünyadaki yaklaşık 2,8 milyar kişi ayda en az bir kere sosyal medyayı kullanmakta ve bunların% 91’inden fazlası mobil cihazlarla gerçekleştirilmektedir. Sosyal medya kullanımı, 2016 yılına kıyasla neredeyse yarım milyar (482 milyon) yeni kullanıcı kaydı yaparak, bir önceki yıla göre% 21 oranında bir artış göstermiştir. Sadece beş ülke bu büyümenin yarısından fazlasını oluşturmaktadır: Çin, 134 milyonu Hindistan (+55 milyon), Endonezya (+27 milyon), ABD (+22 milyon) ve Brezilya (+19 milyon) son 12 ay içinde yeni sosyal medya kullanıcılarına ulaşmıştır.

Rapor Myanmar’ın sayısal büyümesini daha ilham verici bir hikaye olarak görmektedir; 5 yıl öncesine kadar Facebook, Güneydoğu Asya’da resmi olarak engellenmiş ancak son zamanlardaki siyasi değişiklikler ülkenin dijital bağlantısında dramatik bir değişime neden olmuştur. Bugün, Facebook, Myanmar’da 14 milyon kullanıcıya sahip olduğunu ve bunun yaklaşık yarısı - 6.4 milyon kullanıcı - son 12 ayda platforma katıldığını bildirmektedir.

En son veriler, dünya nüfusunun yarısından fazlasının mobil telefon kullandığını ve dünya nüfusunun üçte birinin (2,5 milyar kişi) her ay mobil cihazlarla sosyal medya hizmetlerine eriştiğini ve bu rakamın geçen yıl 581 milyon arttığını göstermektedir. Dijital medyada kullanıcı oranlarındaki böylesi hızlı artış yayınlanan, paylaşılan içeriğin önemine ayrıca dikkat çekmektedir.

Sosyal medya kullanımı her geçen gün artmakta, mobil telefonlar aracılığıyla görüntüye, habere ulaşmak giderek daha kolay hale gelmektedir. Dijital medya bilgi paylaşımını küresel ölçekte arttırmakta, insanların olaylara, verilere ulaşabilmesini sağlamaktadır. Katılımcıların dünyanın dört bir yanında topluluklar oluşturabilmesi, eylemler gerçekleştirebilmesi ve seslerini duyurabilmesi olağanüstü durumlarda dijital medya kullanımını önemli hale getirmektedir. Mobil cihazlar savaş, iç çatışma, krizler ve Arap Baharı gibi toplumsal isyanlarda canlı habercilik yapabilmek amacıyla kullanılmakta (Westlund, 2013:18), böylece olaylar yerellikten çıkarak küresel boyut kazanmaktadır. Arap Baharı sonrası çatışmaların Twitter ve Facebook’ta rapor edilmesi devlet propagandasını atlayarak yeni “partizan yaklaşımları” gündeme getirmekte (Wollenberg & Pack, 2013), gazetecilik pratiklerinin yanı sıra politikanın temel dinamiklerini de önemli ölçüde değiştirmektedir.

Savaş ve çatışma raporlarında sosyal medya kullanıcı sayısının yükselişine iki faktör katkıda bulunmaktadır: birincisi dijital medyanın erişilebilirliğidir. Bilginin kaydedilmesi ve yayılması geçmişte olduğundan çok daha karmaşık ve çeşitli hale gelmiştir (Kampf ve Liebes, 2013:3). İkincisi ise savaşın yapısında ve doğasında meydana gelen değişimdir. Günümüzde savaşlar savaş meydanlarından çıkmış, meskûn mahal çatışmalarına dönüşmüştür. Şehir merkezlerinde kurulan bombalı tuzaklar, sokak çatışmaları, dronlarla uzaktan kumanda ile gerçekleştirilen patlamalar savaşın merkezine sivilleri yerleştirmiştir. Sivil kayıpların artması dijital

medyada savaşın, yaşanan acıların gerçeğin sesi olan vatandaş tarafından küresel ölçekte paylaşılmasına olanak tanımıştır.

Um Wave 8'in yapmış olduğu sosyal medya araştırması sonuçlarına göre tüketicilerin dijital medyayı bu denli yoğun kullanmalarının beş sebebi bulunmaktadır (http://www3.weforum.org/docs/WEFUSA_DigitalMediaAndSociety_Report2016.pdf). Bunlar;

- Sosyal etkileşim (ör. Sohbet, mesajlaşma, paylaşım) resim ve videolar, ilişki kurmak
- İfade edebilme/ tanınma (ör. Kendini ifade edebilme, saygı kazanma, bir gayeyi desteklemek)
- Eğlence/ oyalanma (ör. Eğlenmek, rahatlamak, yaratıcı olmak)
- Bilgi/ öğrenim (ör. Yeni, kullanışlı veya şaşırtıcı bir şey öğrenme isteği, pratik tavsiyeler alabilmek, bir şey araştırmak ya da keşfetmek)
- İş/ ilerlemedir (ör. Çalışmak, kariyer, kendini geliştirmek).

Dijital medyada haberlerin dramatik görsel etkiyi artıracak fotoğraflar eşliğinde çatışma odaklı bir dille aktarılması, bunun yanı sıra savaşın/çatışmanın kısa, uzun vadede ki etkilerinin, sonuçlarının arka plana itilerek görmezden gelinmesi büyük ölçüde çatışmanın yeniden inşasına hizmet etmektedir. Medya genellikle savaş yanlısı bir tutum sergilemekte, savaşın onaylanmış kurgusal içerikte, çerçevede kamuoyuna aktarılmasına aracılık etmektedir.

Dijital medyanın savaş fotoğraflarındaki söz konusu yaklaşımı problem oluşturmaktadır. Problemin çözümü noktasında çalışmanın araştırma sorusu şu şekilde belirlenmiştir. Dijital medyada savaş imgeleri, fotoğrafları hangi çerçevede sunulmakta, savaşın görsel temsili, imajı, kültürel perspektifi nasıl yansıtılmaktadır? Dijital medya savaş fotoğraflarını gerçeklik boyutu ile aktarmakta mıdır? Manipülasyon söz konusu mudur?

Ortaya konulan soruların yanıtlanması amacıyla çalışma kapsamında; Materyalist medya kuramı perspektifinden yararlanarak medyanın ekonomik ve politik çıkarları doğrultusunda yayın yaptığı temel varsayımından hareketle öncelikle fotoğraf ve savaş fotoğrafçılığı konusu ayrıntılı olarak açıklanacaktır. Ardından dijital medyanın gündemi aynı zamanda kamuoyu gündemidir, kullanıcı kararlarını doğrudan etkiler düşüncesinden yola çıkılarak Arakan ile ilgili dijital medyada yayınlanan savaş fotoğrafları Ferdinand de Saussure'ün göstergebilimsel çözümleme yöntemi esas alınarak analiz edilecektir. Çalışmanın nesnesi olarak Arakan'ın seçilmesinde "Digital in 2017 Global Overview" raporunda Myanmar'ın sayısal büyümesinin ilham verici bir hikaye olarak kabul edilmesi ve Birleşmiş Milletler (BM) İnsani Yardımlardan Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısı Ursula Mueller'in Anadolu Ajansı'na yaptığı açıklamada, Myanmar'da Arakanlı Müslümanların yaşadığı trajedinin çağın en büyük insani trajedisini olduğunu belirtmesi etkili olmuştur (<https://www.sabah.com.tr/dunya/2017/12/04/myanmar-cagin-en-buyuk-trajedisini>). Myanmar'da dijital medya kullanıcı sayısı hızla artmakta bu durum çalışma açısından da büyük önem arz etmektedir. Çalışma ile dijital medyada 2017 yılında yayınlanan Arakan ile ilgili doğruluğu teyit edilmiş toplam 10 adet savaş/çatışma fotoğrafı incelenmiştir. Yayınlanan fotoğrafların Arakan'a ait olup olmadığının teyit edilmesinin nedeni farklı olağanüstü durumlarda çekilen fotoğrafların da dijital ortamda Arakan'da çekilmiş gibi dağıtılması, paylaşılmasıdır.

1. Savaş/Çatışma ve Savaş Fotoğrafçılığı

İnsanlık tarihi sonsuz acıların, dramların ve büyük felaketlerin yaşandığı bir nevi savaşlar tarihidir. Zira yüzyıllar boyunca toprak bütünlüğü, bağımsızlık, din, mezhep ya da ekonomik, ideolojik çıkarıya dayalı savaşlar yüzünden imparatorluklar parçalanmış, uluslar dağılmış ve milyonlarca insan ne yazık ki bu korkunç süreçte yaşamını yitirmiştir. Soğuk Savaş döneminin 1990'lı yılların başında sona ermesi, uluslararası sistemi yeni gelişmelerle karşı karşıya bırakmış, iki kutuplu sistemin çözülmesi ve Sovyetler Birliği'nin dağılması Avrasya dengelerini önemli ölçüde değiştirmiştir. Sovyetler'in dağılmasıyla Orta Asya'da, Kafkasya'da bağımsızlığına kavuşan yeni devletler uluslar arası alanda istikrarsızlıklara, bölgesel çatışmalara yol açmış, yeni güvenlik tehditleri yaratmıştır. Siyasi, ekonomik, askeri ve teknolojik açıdan ABD'nin tek süper güç haline geldiği bu yeni dönemde dünyanın pek çok bölgesinde uluslar arası sistem açısından yüksek oranda risk taşıyan etnik ve din temelli

çatışmalar patlak vermiştir. Böylece Soğuk Savaş döneminin kutuplara dayalı istikrarlı uluslar arası ortamı yerini ırkçılık, etnik milliyetçilik, kökten dincilik gibi çatışmaların yoğun şekilde yaşandığı çok daha kaygan bir zemine bırakmıştır. Balkanlar, Kafkasya, Afrika ve Ortadoğu'da yaşanan etnik kökenli savaşlar yıkıcı sonuçları nedeniyle uluslar arası savaş hukukunun yanı sıra etik açıdan da tartışılmaya başlanmıştır. Amerika'nın New York kentinde bulunan Dünya Ticaret Merkezi'ne 11 Eylül 2001 tarihinde yapılan saldırı terörün savaş olgusu içine dâhil olmasını sağlayacak kırılma noktası yaratmıştır. Amerika'nın El Kaide'ye karşı Afganistan'dan Irak'a kadar oldukça geniş bir coğrafyada yürütmüş olduğu terörle savaş stratejisi küresel terör kavramını gündemimize taşımıştır. Günümüzde etnik savaşların yanı sıra din ya da mezhepsel temelli savaşların dünyanın farklı bölgelerinde aynı anda ortaya çıkması, gelişen teknoloji ile birlikte siber savaşların engellenememesi, geleneksel süreçte tek karar merci olan devlete uluslar arası sistemin önemli aktörleri olan medyanın, siyasi, ekonomik elitlerin eklenmesi çok katmanlı bir yapı doğurmuştur. Uluslar arası alanda, dış ve iç politikada devletlerin yanı sıra medyada aktif rol oynamaya başlamıştır. Kamuoyunu etkileme ve yönlendirme gücü bulunan medyanın yoğun şekilde savaş/çatışma alanlarına yönelik haber ve fotoğraflara yer vermesi ve bu görüntülerin dijital medyada küresel ölçekte hızla yayılması, savaşın paradigmasını değiştirmiş, savaşların çok daha karmaşık bir hale gelmesine yol açmıştır.

Fotoğraf gerçeği en iyi aktaran araç olarak belge niteliği taşımaktadır. Çatışma, ölüm, işkence gibi savaş imgeleri tarihin akışını değiştirmekte, çoğu zaman bu imgeler propaganda aracı olarak kullanılmaktadır. Savaş fotoğrafları bunun en önemli kanıtıdır. Fotoğrafın savaş alanlarını görüntülemesi ve bu raporlamanın belge niteliği kazanması büyük ölçüde 1855-1856'da Osmanlı İmparatorluğu'nun Rusya'ya karşı girmiş olduğu Kırım Savaşı'nın Roger Fenton tarafından fotoğraflanmasıyla gerçekleşmiştir. Fenton'un hastalanması sonrasında Kırım'a gönderilen James Robertson savaşın gerçek yüzünü fotoğraflayarak savaşın neden olduğu ölüm şiddet ve acıyı çekmiş olduğu fotoğraflara yansıtmıştır. Portre fotoğrafçısı olarak çalışan Matthew Brady, Amerikan İç Savaşı (1861-1865)'ni fotoğraflamış savaşın dehşet verici yanını Amerikalılara aktarmıştır. I.Dünya Savaşı'nda savaş alanlarında ancak hükümetler tarafından verilen özel izinle görev yapabilen ve eskortla cepheye dolaşabilen fotoğrafçılar az sayıda fotoğrafla yaşanan acıyı aktarabilmiştir. II. Dünya Savaşı ise bunun aksinde daha deneyimli ve eğitilmiş gazeteciler sayesinde insanlık tarihinin en kanlı, en yoğun fotoğraf savaşı olarak tarihe not düşmeyi başarmıştır (Sontag, 2004). Ancak bu fotoğraflar ciddi şekilde sansüre uğramış ve kamuoyunun bilinçlenerek savaş karşıtı harekete geçmesi büyük ölçüde engellenmiştir. Fotoğrafçılar aynı bilinçle hareket etmiş, ülkelerinin çıkarlarına ters düşebilecek fotoğrafları çekmekten özenle kaçınmışlardır. Vietnam Savaşı medyanın savaş alanlarını tüm vahşeti ile gözler önüne serdiği, oluşturduğu etkin kamuoyu tepkisiyle tarihin seyrini değiştirdiği en önemli savaşlardan bir tanesidir. ABD'nin Vietnam'da sivillere yönelik saldırıları fotoğraflara yansımış, belleklere kazınan "O anlar" savaşın meşruiyetini tartışmaya açmıştır. İnsanı ruhen ve bedenen deşen, parçalayan, yıkıp, yok eden, aynı zamanda savaşın neye benzediğinin aktarıcısı fotoğraf (Sontag, 2004: 104) Vietnam Savaşı'nın gerçek yüzünü gözler önüne sermeyi başarmıştır. Medyanın politik karşı duruş sergilemesi özellikle gençler üzerinde etkisini göstermiş ve savaş karşıtı eylemlerin başlamasına neden olmuştur. Oluşan tepki üzerine Amerikan hükümeti geri adım atmak zorunda kalmıştır.

Körfez Savaşı teknolojik gelişmelerle farklı türde savaşların/çatışmaların yaşanabileceğine dair ilk sinyalleri vermesi açısından oldukça önemlidir. Global çıkarlarını korumayı amaçlayan ve bu konuda gelişen teknolojinin sunmuş olduğu avantajlardan maksimum seviyede yarar sağlayan güçlü devletler için savaş, iç çatışmalar en karlı alanlardan/araçlardan biri haline gelmiştir. Zira gelişen teknoloji şiddet, çatışma, terör, savaş gibi negatif olayların yıkıcı etkilerini artırmakta, etnik, ideolojik, din temelli çatışmalar yüzünden zulümden, savaştan kaçarak ülkelerini topraklarını terk eden insanların sayısı her geçen gün artmaktadır. Bu durum ise uluslar arası ilişkilerde onarılamayan derin yaralara, çatışmalara yol açmaktadır.

Savaş ve fotoğraf ayrılmaz bütünlük sergilemekte, fotoğraf savaş karşıtı hareketin yaratılmasında etkin rol oynamaktadır. Savaşın gerçek yüzünü gösteren fotoğraflar izleyicide/okuyucuda şok etkisi yaratabilmekte, öldürülen masum insan bedenleri, işkence fotoğrafları savaş alanları dışında bulunan kamuoyunu harekete geçirebilecek gücü oluşturabilmektedir. Şiddet görüntülerinin sıklıkla yayınlanması, medyanın şiddeti arzu nesnesi haline getirecek şekilde sürekli pompalaması bir süre sonra bu görüntülerin kanıksanmasına neden

olmakta, bireyin, kamuoyunun harekete geçip geçmemesi noktasında ise belirleyici unsur olarak ideoloji ortaya çıkmaktadır.

Medya savaş/çatışma görüntülerini egemen gücün ve kendi ideolojisinin ekseninde servis etmekte, görüntünün gücü kamuoyunu etkilemekte, harekete geçirmektedir. Savaş alanlarında yanan, yerle bir edilen harabeye dönmüş evler, parçalanmış cesetler, ağlayan korku dolu gözler bir yandan savaşın acımasızlığını ortaya koyarken diğer yandan egemen ideolojinin propaganda nesnesi haline gelmektedir.

Savaşın medyada temsili pek çok nedenden dolayı kamuoyunun yanı sıra araştırmacılarında ilgi odağındadır. Zira medyada savaşın fotoğrafları siyasi otoritenin, uluslar arası kamuoyunun savaşa yaklaşımı konusunda çok şey ifade etmektedir. Çatışma, ölüm ya da yaşam ile ilgili raporlar, fotoğraflar kamuoyunun dikkatini çekmekte ve kamuoyunu potansiyel olarak etkilemektedir. Medya, haberlerin seçilmiş bir grubun elinden çıkarak kitlelere iletilmesini sağlayan yazılı ve görsel iletişim aracıdır. Medya siyasal, toplumsal, ekonomik, teknolojik, kültürel alanı tanımlamakta ve yeniden inşa etmektedir. Medya ideolojiktir. İdeolojik alan toplumsal, siyasal ve teknolojik ilişkilerle birlikte ekonomik ilişkiler içinde yapılır ve biçimlenir. Dolayısıyla iletişim pratiklerinin anlam, dil, temsil ve anlamlandırma alanında temellendirilmesi kaçınılmazdır (Hall, 1997: 90-92).

Medyanın haber ve fotoğraf üretiminde, aktarımında tarafsız olduğunu söylemek mümkün değildir. Medya politik, ekonomik ve toplumsal konularda belirli bir görüşe destek verir, çeşitli görüş, düşüncelerden etkilenir, inanç ve ideolojilerini habere yansıtır, ideolojik rolü gereği taraflı davranır. Savaş, çatışma haberleri içinde bu durum geçerlidir. Savaşlar, iç çatışmalar, göç ve afet haberleri izleyiciyi ekran karşısına çekmekte, medya 7/24 çatışma odaklı habercilik anlayışını sürdürmektedir. Savaşa dair imgeler, yaşanan acılar ve dramlar dijital medyada kullanıcıya kadrajlanarak aktarılmakta, böylece egemen gücün propaganda nesnesi haline dönüştürülmektedir.

Savaş fotoğrafları medya uzmanları, gazeteciler tarafından dikkatlice seçilmekte, hükümetlerin politikalarının yanı sıra fotoğrafçının inanç sistemi, ideolojisi, çalıştığı medya kuruluşunun yayın politikası, ülkenin uluslar arası çıkarları fotoğraf içeriğini doğrudan etkilemektedir. Bu bilinçle kamuoyu hangi konular hakkında düşünceğini, gündemini nasıl belirleyeceğini medya içerikleri aracılığıyla öğrenmektedir.

Medya ile hükümet arasındaki ilişki, her iki alanın etkileşimi Gündem Oluşturma Yaklaşımı çerçevesinde değerlendirilmektedir. Söz konusu yaklaşım medyanın kamunun hangi konu ya da konular hakkında düşünceğini veya konuşacağını belirleyebilme gücüne sahip olduğunu öne süren temel bir argümana dayanmaktadır (Dearing ve Rogers, 1996: 8). Bu yaklaşım ile medyanın insanlar üzerindeki etkileri açıklanmaya çalışılmaktadır. McCombs ve arkadaşları medya ile okuyucu gündemlerini karşılaştırarak medyanın okuyucu/izleyicisinin hangi konularda, ne düşünmesi gerektiğine dair yönlendirme yaptığına vurgu yapmaktadır.

Savaş/ çatışma dönemlerinde kitleleri manipüle edebilmek, hükümetlerin, siyasal aktörlerin mesajlarını hedef kitlelere iletebilmek ve kamuoyu oluşturabilmek amacıyla yoğun şekilde medyadan yararlanılmaktadır. İletişim teknolojisindeki gelişmenin yarattığı yeni medya endüstrisi haberin, fotoğrafın üretim ve tüketim alışkanlıklarını kökten değiştirmiş, ekonomik, politik, kültürel alanlarda temponun yüksek olduğu dijital bir döneme geçilmiştir. İnternetin gelişmesi ile birlikte savaş ve savaşın görüntüleri küresel düzeyde hızla yayılmış, insanların oturma odalarında izledikleri seyirlik bir eğlenceye dönüştürülmüştür. Dijital medya kavramı, içeriğinde çoklu ortamı barındıran ve bilişim teknolojileri alanında çalışan bilim adamları tarafından 1960'lardan beri kullanılmakta olup, kitle izleyicisini bireysel kullanıcı olarak da kapsayabilen, kullanıcıların içeriğe veya uygulamalara farklı zaman dilimlerinde ve etkileşim içinde erişebildikleri sistemler olarak tanımlanmaktadır (Geray, 2002:20). Dijital medyanın en önemli özelliği etkileşimli olmasıdır. Dijital kodlama sistemi sayesinde çok fazla sayıda enformasyonu aynı anda aktarabilme ve kullanıcının da anında geri dönebilme olanağına imkân sağlayan bu özellik iletişim sürecine iletişim uzamında karşılıklılık veya çok katmanlı iletişim olanağını kazandırmıştır. Etkileşimsellik özelliğinin iletişim sürecine dair bir diğer dönüştürücü etkisi ise iletişimin

zamanında eş zamanlı olma derecesine ilişkin yaptığı açılamdır. Dijital medyanın bu özelliği, geleneksel medyaya göre kullanıcının iletişim sürecindeki rolünü ve katılımını da çeşitli şekillerde etkilemektedir (Van Dijk, 2004:145-163). Katılımcı içerik üretimi ile iletişim ortamına dâhil olma ve her geçen gün sayıları artan diğer kullanıcılarla etkileşime girme olanağına sahip olabilmektedir.

Kullanıcı sayısının artmasında kullanıcı odaklı web 2.0 internet ortamı etkili olmuştur. İnternetin hızlı, ucuz ve sınırsız erişim sağlaması özellikle olağanüstü durumlarda, savaş/çatışma gibi olumsuzluklarda kamuoyunun şekillendirilmesinde yeni iletişim teknolojilerinin aktif kullanımını gündeme getirmiştir. Zira yeni iletişim teknolojileri internet aracılığıyla sosyal paylaşım imkânı sağlamakta böylece siyasi, ekonomik aktörlerin sosyal paylaşım siteleri aracılığıyla geniş kitlelere ulaşmasına ve karşılıklı etkileşimine olanak tanımaktadır. Sosyal paylaşım ağları (facebook, twitter, myspace, linkedln v.s.) internetin gelişmesiyle birlikte bireyleri sanal ortamda buluşturan web tabanlı hizmetlerdir. Savaş ve çatışma dönemlerinde siyasi aktörler, politikanın yapımcıları sosyal paylaşım ağlarını etkin şekilde kullanılmaktadır. Sosyal medyada haber, fotoğraf, bilgi, video, müzik, resim, etkinlikler gibi kullanıcı temelli içerik forumları; Facebook, Twitter, YouTube, bloglar, mobil telefonlar ve e-posta üzerinden zaman ve mekân sınırlaması olmadan hızla paylaşıp, tartışılabilen, arzu edilen kamuoyu oluşum süreci gerçekleştirilebilmektedir.

Medya üretmiş olduğu haberlerle kendi gündemini yaratmakta, kamuoyuna konuşabilecekleri, tartışabilecekleri politik bir gündem hazırlamaktadır. Medya kendi gündemine ilişkin tasarılanmış imgeler ile hangi konuların önemli olduğu noktasında bir çerçeve çizmekte, kamuoyunu oluşturan bireylerin algı ve düşünce kalıplarını değiştirebilmekte, böylece kamuoyunu istediği gibi yönlendirebilmekte, hatta şekillendirebilmektedir.

Dijital teknolojinin gelişmesine paralel olarak gerçeğin aktarıcısı konumunda olan ve belge niteliği taşıyan fotoğrafa müdahaleler artmış, manipülasyona açık hale gelmiştir. Fotoğraf görsel imge olarak inandırıcılığı son derece yüksek bir propaganda aracıdır. Ve devletler açısından propaganda, tamamen bağımsız bırakılmayacak kadar önemlidir (Carr, 2010:175). Bu nedenle savaş fotoğraflarında çeşitli bilgisayar ve telefon programlarıyla kadrajlama, renklendirme, kurgulama teknikleri uygulanmakta, dijital yönlendirme giderek artmaktadır. Bu da belge niteliği olan fotoğrafın gerçekliğini ve savaş fotoğrafçılığı alanında dijital teknolojinin kullanımını tartışmaya açmaktadır. Gelişen teknoloji sayesinde cep telefonları aracılığıyla savaş alanlarından rahatlıkla yayın yapılabilen, fotoğraflar çekilerek dijital ortamda dağıtılabilen, paylaşılabilen ve gündem oluşturabilmektedir. Savaş ve çatışma haberciliği alanında tüm sorumluluğu ticari anlayışla hareket eden, propaganda ağırlıklı görsel imge üreten dijital medyaya atmak ve sorumluluktan kurtulmaya çalışmak elbette bu noktada doğru bir yaklaşım değildir. Zira çatışma, savaşa ilişkin merak aynı zamanda toplumsal ve kültürel yapıyla da yakından ilgilidir.

2. Dijital Medyada Yer Alan Arakan Savaş Fotoğraflarının Göstergibilimsel Çözümleme Yöntemi ile Analizi

Çalışmanın bu bölümünde; Dijital medyada yayınlanan Arakanlı Müslümanların yaşamış olduğu savaşa ilişkin fotoğraflar gösteren ve gösterilenden yola çıkılarak analiz edilecektir.

2.1-Araştırmanın Amacı;

Çalışma; Myanmar'da Arakanlı Müslümanların yaşamış olduğu savaşa ilişkin dijital medyada yayınlanan savaş fotoğraflarının göstergibilimsel yöntemle analiz edilmesidir.

2.2- Araştırmanın Yöntem ve Kapsamı:

Araştırmada göstergibilimsel çözümleme yöntemi ile dijital medyada yayınlanan Arakan savaş fotoğrafları analiz edilmiştir. Göstergibilim göstergeler ile ilgili bilim dalıdır. Anlamın metinlerde (filmler, televizyon izlenceleri ve diğer sanat ürünleri) nasıl düzenlendiği ile ilgilidir. Göstergelerin ne olduğu ve nasıl işlev gördüğünden söz eder (Berger, 1996:11). Ferdinand de Saussure için gösterge, bir gösteren ve gösterilenden oluşmaktadır. Gösteren, gösterenin fiziksel varlığını yani gösterenin algıladığımız imgesini temsil etmektedir. Gösterilen ise gösterenin göndermede bulunduğu zihinsel kavramdır. Gösteren ve gösterilenin birlikte anlamlandırılması sonucunda gösterenin dışsal gerçekliği yani anlamı ortaya çıkmaktadır (Fiske, 1996:67).

Belgesel fotoğraflar bir gösterge sistemi olarak gerçekliği yeniden üretmektedir. Fotoğrafta yaratılan gerçeklik her alımlayıcının kendi özneliği çerçevesinde anlamlandırılacağı için özellikle propaganda amaçlı sunulan savaş fotoğraflarında bu özneliğe imgesel alanda gerçekleşen ideolojik mücadelenin parçası olarak diğer yapılarla müdahale edilmektedir. Söz konusu yapılar eklenmese bile savaş fotoğraflarında yaratılan tüm anlamlar ideolojiktir. Belgesel fotoğrafın izleyici/okuyucu/katılımcıyla bulunduğu medya ortamında fotoğrafın kendi gösterge sistemine müdahale edilmekte, böylece hakikatin ne olduğu fotoğrafın yayınlandığı mecra nedeniyle belirsizleşmektedir.

Savaş gazeteciliğinde basının propaganda aracı haline getirilmesi, yaratılan imajlarla gerçeğin gizlenmesi medyada savaş fotoğrafçılığının incelenmesini gerekli kılmaktadır. Savaş imgelerine yoğun şekilde yer veren ve gündemi ile izleyici/okuyucu/katılımcıyı yönlendiren mecralardan biri de dijital medyadır. Bu nedenle çalışma kapsamında dijital medyada yayınlanan Arakanlı Müslümanlara yönelik savaş fotoğrafları incelenmiştir. Arakan savaş fotoğraflarının analiz edilmesinin nedeni Arakan'da yaşanan savaşla ilgili imgelerin medyada yoğun bir şekilde gündem olması, kamuoyunda tepki yaratması ve egemen ideolojinin fotoğraflara yansıtılması konusunda önemli veri sunmasıdır.

2.3- Araştırmanın Varsayımları:

- 1- Dijital medyada savaş imgeleri yoğun ilgi görmekte, ideolojik anlamlar yüklenerek müdahale edilen fotoğraflar aracılığı ile kamuoyu yönlendirilmektedir.
- 2- Dijital medya Arakan savaşı ile ilgili fotoğrafların aktarılması sürecinde görsel temsili, imajı, kültürel perspektifi ile ilgili gerçeklik ilkesini önemli ölçüde ihlal etmektedir. Fotoğrafa yapılan kadrajlama, renklendirme gibi çeşitli yöntemlerle ideolojik anlayış benimsenmektedir.
3. Savaş imgelerinin çekiciliği dolayısıyla dijital medyada gerçekliği sorgulanan çok sayıda fake fotoğrafın paylaşıldığı, yayınlandığı varsayılmaktadır. Bu durum bilimsel çalışma alanında sorunlara yol açmakta, seçilen fotoğrafların gerçekliğinin teyit edilmesini ise zorunluluğa dönüştürmektedir (<https://teyit.org/arakandaki-musulman-katliamindan-oldugu-iddiasıyla-paylasilan-18-yanlis-goruntu/>).

“Arakan” ile ilgili dijital medyada yayınlanan savaş fotoğraflarının Ferdinand De Saussure’ye göre göstergebilimsel analizi:

Kaynak:<http://www.114haber.com/siyaset/arakanda-camiler-ve-dini-okullar-yikiliyor-musulman-arakan-gercegi-h537.html>

Tablo 1 :

Gösteren: Fotoğraf

Gösterilen: Teknenin içinde savaştan kaçan siviller

Gösterge	Gösteren	Gösterilen
Savaştan Kaçan Siviller	Kadın, erkek ve çocuklar	Çaresiz Arakan halkı
Erkek	Teknede ayakta fakat ağlayan erkek	Mücadeleye rağmen acı ve zulüm karşısında yaşanan ümitsizlik
Kadınlar	Oturan kadınlar	Yardıma muhtaç durumda olma
Çocuklar	Kimi şemsiye altında, kimi açıkta uyuyan ve uyumayan çocuklar	
Nesne	Kayık	Evsiz barksız olma, kaos
Nesne	Kadın ve Çocukların kıyafetleri (eski ve kirlenmiş)	Yoksulluk
Nesne	Başörtüsü	Din, Müslüman kimliği
Nesne	Şemsiye	Korunmaya muhtaç olma
Nesne	Yağmur	Gri, güneşsiz hava geleceğe dair belirsizlik

Tablo 1'de yer alan görsele bakıldığında; Arakan'da yaşanan gelişmeler nedeniyle oradan tekneyle ayrılmaya çalışan kadın, erkek ve çocuk karakterlerin olduğu görülmektedir. Teknede yer alan kadın ve çocuk karakterler şemsiye yardımıyla yağmurdan korunmaya çalışmaktadır. Saçlarının ıslak, ayaklarının çıplak ve kıyafetlerinin ince olması yoksulluğu, küçük çocukların yüzlerindeki ifade de korkmuş olduklarını göstermektedir. Kadraja daha yakın duran erkek karakter ise ellerini dua eder şekilde birbirine kavuşturarak ağlamaktadır. Burada bir yandan Tanrı'dan yardım isterken, bir yandan da bir erkek figür olarak ağlaması ile içinde bulunulan durumun çaresizliğini gözler önüne sermektedir. Erkek karakterin kırmızı renkli bir kıyafet giyiyor olması kırmızının dikkat çekici bir renk olması nedeniyle görselde kamuoyunun dikkatini erkek karakter üzerinde yoğunlaştırmasına yol açmaktadır. Aynı zamanda görselde yer alan tek erkek yetişkinin en önde duruyor olması, kadın ve çocuk karakterlerin oturuyor olması ataeril toplum yapısına işaret etmektedir. Görsel aracılığıyla kamuoyuna Arakan'lıların yaşanan gelişmeler neticesinde mağdur ve yardıma muhtaç oldukları duygusal öğeler kullanılarak iletilmektedir. Görselin etik ilkeler doğrultusunda olumsuz bir özelliğe sahip olmadığı söylenebilir.

Kaynak:<http://kocaeligercek.net/bm-acil-cagri-icin-gec-kaldi-zulmun-yakinligi-uzakligi-ve-kime-oldugu-farketmez-iste-arakan-gercegi/>

Tablo 2 :

Gösteren: Fotoğraf

Gösterilen: Teknenin içinde savaştan kaçan sivililer

Gösterge	Gösteren	Gösterilen
Savaştan Kaçan Siviller	Kadın, erkek ve çocuklar	Çaresiz Arakan halkı
Erkekler	Teknenin önünde ayakta ellerini açmış yalvaran gözlerle yardım isteyen erkekler	Acı ve zülüm karşısında yaşanan umutsuzluk
Kadınlar	Oturan, ayakta duran ve kalabalık içinde kaybolan kadınlar	Yardıma muhtaç, mağdur durumda olma
Çocuklar	Teknede büyüklerine sığınan çocuklar	Anne ve babalarından başka sığınacak kimseleri olmayan, korkmuş çocuklar
Nesne	Tekne	Evsiz barksız olma, kaos
Nesne	Erkek, Kadın ve Çocukların çıplaklığı, kıyafetleri (eski ve kirlenmiş)	Yoksulluk, yardıma, korunmaya muhtaç olma
Nesne	Başörtüsü	Din, Müslüman kimliği
Nesne	Teknenin kalabalık olması	Savaştan kaçan insanların çokluğu

Tablo 2'deki görsel incelendiğinde; yine Arakan'dan tekne yolu ile ayrılmaya çalışan bir grup Arakan'lı görülmektedir. Teknede pek çok karakterin ayakta görülüyor olması yolculuğun zor koşullar altında gerçekleştiğini göstermektedir. Karakterlerin çoğunun kıyafetinin olmaması yoksulluğun ve sefaletin işareti olarak kabul edilebilir. Kadraja yakın duran dört erkek karakterin ellerini yardım ister şekilde açmış olmaları ve yüzlerindeki acı çeker ifade Arakan'lıların içinde buldukları zor durumu kamuoyuna iletiminde duygusal bir öge olarak varlık göstermektedir. Yüzlerindeki ifadeden halsiz ve bitkin oldukları görülmektedir. Kadınların arka planda kalması ve erkeklerin önde durması, yardım isteme ya da içinde bulunulan zor durumu karşı tarafa aktarmada edilgen rol oynuyor olmaları da ataerkil toplum yapısına işaret etmektedir.

Kaynak: <http://www.mintpressnews.com/myanmars-upcoming-census-spark-anti-muslim-violence/185801/>

Tablo 3:

Gösteren: Fotoğraf

Gösterilen: Savaş Mağduru Anne ve Bebek

Gösterge	Gösteren	Gösterilen
Anne	Anne olan kadın, ağlayarak bebeğini kucağında tutmaya çalışmakta	Annelerin yaşadığı acı, dram ve her koşulda evlatlarına gösterdikleri şefkat
Kadınlar	Yüzleri, kim oldukları artık önemini yitirmiş kadınlar	Çaresizlik
Erkek Bebek	Acı dolu gözlerle annesine sığınan, ağlayan bebek	Korku, endişe, açlık
Nesne	Başörtüsü	Din, Müslüman kimliği
Nesne	Kayık	Evsiz barsız olma, kaos
Nesne	Kadınların kıyafetleri (eski ve kirlenmiş), bebeğin çıplak oluşu	Fakirlik, yardım ihtiyacı
Nesne	Bisküvi Paketi	Gelen yardımların hayatta kalmak için ne denli önemli olduğu
Nesne	Kırmızı Kazak	Acil yardım ihtiyacı

Tablo 3'deki görsele bakıldığında; Arakan'lı kadınlar görülmektedir. Görselde karşı açıdan çekilmiş olan Arakan'lı kadın, bir annedir ve kucağında bebeğini tutmaktadır. Annenin kıyafetinin kırmızı olması, kırmızının dikkat çekici bir renk olması nedeniyle kadın karakteri ön plana çıkarmaktadır. Annenin bebeğini kucağında tutarak ağlıyor olması Arakan'lıların yaşanan olaylardan dolayı zor durumda olduklarını ve acı çektiklerini göstermektedir. Bebeğin çıplak olması ve yanında yarısı yenmiş bir bisküvi paketi olması da yoksulluk ve açlık içerisinde olduklarını göstermektedir. Anne objektife bakmamakta ve yardım ister şekilde bir ifade takınmaktadır. Arka planda yer alan başları kapalı kadın karakterler de özellikle Türk kamuoyu için dini değerlerin temsili olarak değerlendirildiğinde, yakınlık hissedilmesine de yol açmaktadır. Arakan'lıların da Müslüman olması Türk kamuoyunda ve diğer Müslüman ülkelerin kamuoyunda bu olayın daha fazla

yankılanmasına ve olaya daha fazla ilgi gösterilmesine yol açmaktadır. Görselde annelik, bebek ve dini unsurların yer alması kamuoyuna duygusal öğeler çerçevesinde iletiler gönderilmesini sağlamaktadır.

Kaynak: <https://www.dailysabah.com/turkey/2017/08/29/turkish-charity-launches-aid-campaign-for-myanmar-rohingya-muslims>

Tablo 4:

Gösteren: Fotoğraf

Gösterilen: Savaş Mağduru Yaşlı Erkek, Kadın ve Çocuk

Gösterge	Gösteren	Gösterilen
Erkek	Takkeli yaşlı erkek yüzündeki acıya rağmen, ağlayarak kadın ve çocuğa sahip çıkmakta	Bilgelik, acı, hüznün, erkeğin ailesine sahip çıkması, aile reisinin erkek olması
Kadın	Umutsuzluk içinde ağlayan kadın, kaygılı gözlerle çocuğa bakmakta	Annelik duygusu, şefkat ve çaresizlik
Arka planda görülen sivil	Çökmüş ağlayan insanlar	Çaresizlikten yıkılan Arakan halkı
Nesne	Başörtüsü	Din, Müslüman kimliği
Nesne	Kayık	Evsiz barksız olma, kaos
Nesne	Kıyafetler (eski ve kirlenmiş), yaşlı adamın atletle, çocuğun ise çıplak oluşu	Fakirlik, en temel ihtiyaçlar olan alanlarda bile yardıma muhtaç olma
Nesne	Ağzı başlı çuval	Gelen yardımların hayatta kalmak için ne denli önemli olduğu
Nesne	Doğa, yeşil açık alan	Evsiz olma, barınak ihtiyacı
Nesne	Sopayı tutan el	Dayanmanın ne denli zorlaştığı

Tablo 4'te yer alan görsele bakıldığında; arka planda yeşil açık bir alan olduğu ve mevcut açık alanda insanların yerleşik olarak buldukları görülmektedir. Bu, Arakan'lıların içinde buldukları zor koşulları gösterir niteliktedir. Ön planda yer alan ve sol açıdan çekilmiş olan başında takkesi olan yaşlı erkek karakter yine Türk kamuoyu nezdinde dini yakınlık hissedilmesini sağlamaktadır. Yaşlı karakter bilgeliği sembolize etmekle birlikte, toplumsal anlamda değerlendirildiğinde hem hürmet gören, hem de yardıma ve bakıma muhtaç olan bir yetişkin olma özelliği taşımaktadır. Bu bağlamda ağlıyor olması mağduriyetlerinin bir göstergesi olmaktadır.

Çocuk karakter ise objektife bakmakta ve ağlamaktadır. Çocuğun herhangi bir kıyafetinin olmaması aynı zamanda Arakan'da yaşanan yoksulluğa da işaret etmektedir. Anne karakter ise başı kapalı olması nedeniyle yine Türk kamuoyunda ve diğer Müslüman ülkelerin kamuoyunda dini bir yakınlık hissedilmesine yol açmaktadır. Bunun yanı sıra çocuğa bakarak ağlıyor olması annelik içgüdüğü ile kendinden çok çocuğu için kaygılandığını ve üzüldüğünü göstermektedir. Her üç karakterin de acı çektikleri anlaşılabilir. Ayrıca kadının baş örtüsünün ve yaşlı erkeğin takkesinin beyaz olduğu görülmektedir. Beyaz genel olarak masumiyetin ve temizliğin simgesi olarak kabul edilmektedir. Burada beyaz metafor olarak kullanılarak Arakanlıların yaşanan olaylarda masum olduğu vurgusu yapılmaktadır. Aynı zamanda görselde karakterlerin tenlerinin rengiyle beyazın kontrast yarattığı da görülmektedir.

Kaynak: http://www.hilalhaber.com/dunya-sessiz-myanmar-da-muslimanlar-katlediliyor_d57852.html

Tablo 5:

Gösteren: Fotoğraf

Gösterilen: Savaştan Kaçan Sivil Arakanlılar

Gösterge	Gösteren	Gösterilen
Kadınlar	Oturan kadınlar	Yorgunluk, bekleyiş ve ümitsizlik
Çocuklar	Çaresiz biçimde oturan ve ayakta duran çocuklar	Korku, endişe, belirsizlik
Nesne	Su şişeleri, yiyecek	Gelen yardımlar, hayatta kalma mücadelesi
Nesne	Başörtüsü	Din, Müslüman kimliği
Nesne	Çocuğun elindeki önu kırmızı çanta	Evsiz barksız olma, göç, kaos
Nesne	Kıyafetler (eski ve kirlenmiş), , çocuklardan bazılarının ise çıplak oluşu	Fakirlik, yardıma muhtaç olma
Nesne	Çamurlu açık alan	Yaşamak için göçün ne denli zorunlu olduğu, mücadelenin zorluğu

Tablo 5'te yer alan görsele bakıldığında; kadın ve çocuk karakterlerin nizami bir şekilde çömelerek bir bekleyiş içinde oldukları görülmektedir. Ellerinde su şişeleri ve yiyecek tutuyor olmaları içinde buldukları durum mahiyetinde değerlendirildiğinde suya ve yiyeceğe ulaşmanın zor olduğunu ve her ikisinin de değerli olduğunu göstermektedir. Nizami bir şekilde oturup meraklı bir şekilde bekliyor olmaları bir yemek ya da su kuyruğu olduğu izlenimini uyandırmaktadır. Bu bağlamda görsel, Arakan'da bir açlık sıkıntısı yaşandığını kamuoyunu bildirmektedir. Kadın karakterlerin siyah ve kırmızıdan oluşan kıyafetler giyiyor olmaları, siyahın matem, yas ve üzüntüyü çağrıştırması, kırmızının ise dikkat çekici bir renk olması nedeniyle değerlendirildiğinde Arakan'da yaşanan üzücü olaylara kamuoyunun dikkatini yöneltmesini sağlamaktadır. Yine kadın karakterlerin başlarının kapalı olması özellikle Türk kamuoyu ve diğer Müslüman ülkelerin kamuoyu açısından yakınlık ve

ayrıca bir hassasiyet hissedilmesini de sağlamaktadır. Kadın ve çocuk karakterlerin toplumsal yapı ve roller düşünüldüğünde öncelikli olması ve korunmaya muhtaç olmaları vurgusu duygusal bir öge oluşturularak görsel aracılığıyla iletilmektedir.

Kaynak: <https://www.ahaber.com.tr/analiz/2017/08/30/arakanda-katliam-var>

Tablo 6:

Gösteren: Fotoğraf

Gösterilen: Yardım Eli Bekleyen Çocuklar

Gösterge	Gösteren	Gösterilen
Çocuklar	Çaresiz biçimde endişeli gözlerle ellerini dağıtılan yardım için uzatan ayakta duran, ezilme tehlikesi yaşayan çocuklar	Korku, endişe, belirsizlik, açlık, yardıma ihtiyaç duyma, muhtaç olma
Nesne	Ekmek	Müslümanlar için kutsal olan, açlığın yoksulluğun iç acıtan simgesi, dini yakınlık
Nesne	Kalabalık (Tamamı neredeyse çocuklardan oluşmakta)	Acı çeken, aç kalan, savaşın en çok mağdur ettiği çocuklar, masumiyet
Nesne	Mavi gömlek	Uluslar arası yardım
Nesne	Çocukların Kıyafetleri (eski ve kirlenmiş), ,	Yoksul olma, yardıma muhtaç olma

Tablo 6'daki görsele bakıldığında; erkek ve kız çocukların bir yetişkin tarafından dağıtılan yiyeceği alma mücadelesi içinde oldukları görülmektedir. Yiyecek az bir miktar olmasına karşın yiyeceği almaya çalışan çocuk sayısının fazlalığı yoksulluk ve açlık yaşandığı izlenimini vermektedir. Yetişkinin yüzü gözükmemektedir ve sadece yiyeceğe sahip olan erk olarak görsele varlık göstermektedir. Yiyeceği almaya çalışan çocukların hepsi erkektir yiyeceğe bakmaktadır. Sadece bir tanesi kız çocuğudur o da objektife bakmaktadır. Bu durum ataerkil toplumsal yapı ve toplumsal cinsiyet anlamında rollere işaret edildiğini göstermektedir. Kız çocuk tek başına erkek çocuklarla yiyecek mücadelesi vermektedir ancak bakışlarından mağdur olduğu ya da amacına ulaşmakta zorlandığı gözlemlenmektedir. Görsele kadınları toplumsal yapı içerisinde daha zayıf ve korunmaya muhtaç oldukları ile ilgili bir ileti yansıtılmaktadır. Bu bağlamda değerlendirildiğinde görsele duygusal unsurlar ön plana çıkarıldığı ve Arakan'da yaşananların kamuoyu vicdanına seslenmek üzere tasarlanıp iletildiği görülmektedir.

Kaynak: <http://www.haberayildiz.com/gundem/bm-den-arakan-da-insani-felaket-uyarisi-1447h.html>

Tablo 7:

Gösteren: Fotoğraf

Gösterilen: Savaşın Yarattığı Hastalık ve Ölüm Karşısında Duyulan Çaresizlik

Gösterge	Gösteren	Gösterilen
Kadın	Kadın kucagında ağır hasta ya da ölmek üzere olan bir yetişkin erkek tutmakta	Anne şefkati, acı, çaresizlik, teslim olmama, hayatta kalma mücadelesi
Erkekler	Hasta oğlunu kucagında tutmaya çalışan anneyi çaresizce izleyen yaşlı ve genç erkekler	Hastalık ve ölüm karşısında duyulan çaresizlik, anneye duyulan saygı
Çocuklar	Çaresiz, endişeli gözlerle olup biteni seyreden çocuklar	Korku, endişe, belirsizlik, kimsesizlik
Nesne	Yıkılmış evler	Yoksulluk, evsizlik
Nesne	Kalabalık (çoğu çocuklardan oluşmakta)	Acı çeken, aç kalan, savaşın en çok mağdur ettiği çocuklar, yaşlılar, hasta bakıma muhtaç kadın ve erkekler
Nesne	Takke, başörtüsü	Din, Müslüman kimliğinin ön plana çıkarılması
Nesne	Bisiklet	Ulaşımın yetersizliği, ilkel koşullar
Nesne	Çamurlu açık alan	Alt yapının yetersizliği, hava koşullarının olumsuzluğu ve zor yaşam koşulları
Nesne	Çocukların, erkek ve kadının Kıyafetleri (eski ve kirlenmiş), çocukların bazılarının çıplak oluşu	Yoksul olma, yardıma muhtaç olma, giysilerinin bile olmaması, savaşın yarattığı olumsuzluk

Tablo 7'deki görsele bakıldığında; hasta bir erkek karakterin anne olduğu düşünülen kadın karakterin kollarının arasında olduğu ve kendinde olmadığı görülmektedir. Etrafta ise onu gözlemleyen diğer Arakanlı erkek karakterler bulunmaktadır. Hasta erkek karakterin kıyafetinin mavi olması, mavi rengin özgürlüğü çağrıştırdığı varsayımından yola çıkılarak düşünüldüğünde, hastalığı ve Arakan'da yaşanan olaylar nedeniyle

özgür olunamadığına vurgu yapıldığı söylenebilmektedir. Annenin çocuğunu kolları arasında tutuyor annelik duygusuna ve vicdanına işaret etmektedir. Hasta olmasına karşın herhangi bir müdahalede bulunulmuyor olması içinde bulunulan durumun çaresizliği beraberinde taşıdığı, sağlık hizmetleri anlamında da Arakan'da olumlu bir durumun olmadığını göstermektedir. Etrafta toplanan kalabalığa bakıldığında ise; hepsinin erkek karakterlerden oluşuyor olması dikkat çekicidir. Meydan olarak adlandırılabilir bu alanda kadın karakterin olmaması Arakan'da toplumsal yapıda kadının arka planda olduğu gerçeğiyle doğru orantılı anlamlandırılabilir. Aynı şekilde toplumsal yapıyı oluşturan tüm unsurların etrafta toplanan kalabalıkta olduğunu görülmektedir. Yaşlı, erkek karakter, genç erkek karakter ve küçük erkek çocuklar kalabalığı meydana getirmektedir. Bu durum Arakan'da yaşananların tüm toplumsal kesimleri olumsuz yönde etkilediğini vurgulamaktadır. Yaşlı erkek karakterin beyaz uzun sakalı ve takkesinin olması ve yine kadın karakterin başının kapalı olması dini öğeler bağlamında Türk kamuoyu ve diğer Müslüman ülkelerin kamuoyu nezdinde yakınlık ve hassasiyet taşıması anlamında önem taşımaktadır. Toplanan kalabalıktaki çocukların bazılarının kıyafetinin olmaması ya da ayakkabılarının olmaması da yaşanan yoksul

Kaynak: <http://aa.com.tr/tr/turkiye/sadakatasi-derneginden-arakan-icin-yarim-kampanyasi-/903623>

Tablo 8:

Gösteren: Fotoğraf

Gösterilen: Savaşın Yarattığı Hastalık ve Açlık Karşısında Duyulan Çaresizlik

Gösterge	Gösteren	Gösterilen
Kadınlar	Küçük kız çocuğu kucagında bebek taşımakta, fotoğrafta silik bir şekilde aktarılan diğer kadınlar ise çevrede hareket etmektedir.	Şefkat, acı, çaresizlik, hayatta kalma mücadelesi
Bebek	Kız çocuğunun kucagında olup bitenden habersiz bir biçimde uyumakta	Masumiyet, açlık, aile bağları
Çocuklar	Çaresiz, endişeli gözlerle olup biteni seyreden çocuklar	Korku, endişe, belirsizlik, kimsesizlik
Nesne	Kalabalık (çoğu çocuklardan oluşmakta)	Acı çeken, aç kalan, savaşın en çok mağdur ettiği çocuklar, bakıma muhtaç kadın ve erkekler

Nesne	Başörtüsü, siyah çarşaf	Din, Müslüman kimliğinin ön plana çıkarılması
Nesne	Tellerle çevrili çamurlu açık alan	Tutsaklık, hava koşullarının olumsuzluğu ve zor yaşam koşulları
Nesne	Çocukların, erkek ve kadının Kıyafetleri (eski ve kirlenmiş), çocukların bazılarının çıplak oluşu	Yoksul olma, yardıma muhtaç olma, giysilerinin bile olmaması, savaşın yarattığı olumsuzluklar

Tablo 8'deki görsele bakıldığında; küçük bir kız çocuğunun kucagında bir bebek taşıdığı görülmektedir. Bebeğin hareketsiz durmasından hasta olduğu söylenebilmektedir. Kız çocuğun yüzünde ise sert bir ifade bulunmaktadır. Kız çocuğu takındığı bu ifade ile yaşına göre daha güçlü olduğu izlenimini vermektedir. Kucagında tuttuğu bebeğin zayıflığı, güçsüzlüğü sembolize ediyor olması da kendisi ile bir karşıtlık oluşturması bakımından önem taşımaktadır. Arakanlıların içinde buldukları zor koşullarla mücadele edildiği vurgusu yapılmaktadır. Arkada ise siyah peçeli ve kıyafetli bir kadın karakter yer almaktadır. Kadın karakter kız çocuğuna bakmakta olduğundan anneleri ya da bir yakınları olduğu varsayılabilmektedir. Kadın karakterin siyahlar içinde olması Arakan'da yaşanan olayların acı ve keder barındırdığını ifade etmektedir. Siyahın matem rengi olması ile Arakan'da yaşananlar anlamlandırılmaktadır. Bunun yanı sıra dini kıyafeti nedeniyle dini öğeler bağlamında Türk kamuoyu ve diğer Müslüman ülkelerin kamuoyu nezdinde yakınlık ve hassasiyet taşıması anlamında önem taşımaktadır. Arkada açık alanda yer alan ve konaklayan Arakan'lı kadın, erkek ve çocuklar ise Arakan'da yaşayan insanların mevcut olaylar neticesinde yerleşik bir düzene sahip olamayışlarını ve belirsizliği göstermektedir.

Kaynak: <http://aa.com.tr/tr/dunya/banglades-disisleri-bakani-mahmud-ali-arakanda-en-az-3-bin-musluman-olduruldu/905965>

Tablo 9:

Gösteren: Fotoğraf

Gösterilen: Savaşın Yol Açtığı Ölüm Karşısında Duyulan Çaresizlik

Gösterge	Gösteren	Gösterilen
Ölen ve Yaşayan Kadınlar	Kimi hayatta kalmayı başarmış, kimi ise yaşamını yitirmiş kadınlar savaşın gerçeğini yaşamakta	Savaşın acımasızlığı, yıkıcılığı, hayatta kalma çabası
Erkekler	Ölen insanların başında çaresizce beklemektedirler	Ölüm ve savaş karşısında yaşanan çaresizlik,

Çocuklar	Çaresiz, endişeli gözlerle olup biteni seyreden ve ölü bedenleri ile yerde yatan çocuklar	Ölüm, savaşın acımasızlığı, korku, endişe, belirsizlik, kimsesizlik
Nesne	Kalabalık	Acı çeken, aç kalan, savaşın en çok mağdur ettiği ölen, yaşamaya çalışan çocuklar, bakıma muhtaç kadın ve erkekler
Nesne	Başörtüsü	Din, Müslüman kimliğinin ön plana çıkarılması
Nesne	Şemsiye	hava koşullarının olumsuzluğu ve zor yaşam koşulları
Nesne	Çocukların, erkek ve kadının Kıyafetleri (eski ve kirlenmiş), çocukların bazılarının çıplak oluşu	Yoksul olma, yardıma muhtaç olma, giysilerinin bile olmaması, savaşın yarattığı olumsuzluk

Tablo 9'daki görsele bakıldığında; Arakan'da hayatını kaybeden kadın, erkek ve çocukların toprağa yatırıldıkları görülmektedir. Arakan'da yaşanan olaylar nedeniyle Arakanlıların büyük çoğunluğu deniz yoluyla zor şartlarda buldukları yer terk ettiler. Görsele bakıldığında, hayatlarını kaybeden insanların kıyafetlerine bakıldığında ıslak oldukları görülmektedir. Bu da deniz yoluyla Arakan'dan ayrılmaya çalışanların boğularak hayatlarını kaybettiklerini göstermektedir. Hayatlarını kaybedenlere bakıldığında çoğunluğunun da çocuk olduğu görülmektedir. Diğer Arakanlılar da yaşanan bu acı olaydan dolayı hayatlarını kaybeden insanların etrafında toplanmış durumdadır. Yüzlerindeki şaşkın ifade yaşanan gerçekliğin anlamlandırılması sürecinin dramatikliğini vurgulaması açısından önem taşımaktadır. Ellerinde şemsiye olması hava koşullarının da mevcut yaşam şartlarını daha da zorlaştırdığını göstermektedir. Çocukların pek çoğunun ayakkabısının olmaması, bunun yanı sıra diğerlerinin ayaklarında da havanın kötü olmasına karşın terlik olması yaşanan yoksulluğu vurgulamaktadır. Yine dini kıyafetli kadınlar nedeniyle dini öğeler bağlamında Türk kamuoyu ve diğer Müslüman ülkelerin kamuoyu nezdinde yakınlık ve hassasiyet taşıması anlamında önem teşkil etmektedir.

Kaynak: <http://aa.com.tr/tr/turkiye/afad-ve-kizilaydan-arakan-icin-yardim-kampanyasi/905940>

Tablo 10:
Gösteren: Fotoğraf

Gösterilen: Savaşın Yol Açtığı Ölüm Karşısında Duyulan Çaresizlik

Gösterge	Gösteren	Gösterilen
Kadın, Anne	Kucağında bebeği ölen anne	Acı, hüznün, dram, annelik şefkati, Ölüm ve savaş karşısında yaşanan çaresizlik,
Bebek	Annesinin kucağında yaşamını kaybeden bebek	Ölümün can yakıcı hali, masumiyet, savaşın acımasızlığı
Nesne	Kalabalık	Acı çeken, aç kalan, savaşın en çok mağdur ettiği yaşamaya çalışan çocuklar, bakıma muhtaç siviller
Nesne	Başörtüsü	Din, Müslüman kimliğinin ön plana çıkarılması, kaderci yaklaşım
Nesne	Şemsiye	hava koşullarının olumsuzluğu ve zor yaşam koşulları

Tablo 10'daki görsele bakıldığında; kucağında bebeğini tutan bir anne karakteri görülmektedir. Bebeğin hareketsiz duruşu hasta olduğu izlenimini vermektedir. Arakan'da yaşanan olayların hastalıklar için daha ulaşılabilir koşullar oluşturmasının söz konusu olduğu söylenebilmektedir. Annenin başının kapalı olması dini öğeler bağlamında Türk kamuoyu ve diğer Müslüman ülkelerin kamuoyu nezdinde yakınlık ve hassasiyet taşınması anlamında önem taşımaktadır. Bunun yanı sıra annenin başındaki örtünün koyu, boynundaki şalın ise açık renk olması renk karşıtlığı oluşturmaktadır. Annenin ve bebeğinin açık alanda olduğu, arkalarında tel olduğu görülmektedir. Yerleşik bir düzende olmayışları, Arakan'da yaşanan olumsuz koşulları göstermektedir.

Sonuç

Dijital medyada kullanılan fotoğrafların geniş kitleler tarafından paylaşılan iletişim aracı olma özelliği, onun her geçen gün daha yoğun bir biçimde medyada yer almasına, paylaşılmasına neden olmaktadır. Gerçekliğin içinden, fotoğrafı kişinin bakış açısının şekillendirdiği bir kadrajla, bir kesit seçmesi sonucu oluşan fotoğrafa dijital teknolojinin gelişmesi sonucu müdahaleler artmıştır. Belge niteliği taşıyan her fotoğraf gerçekliğin aynısı gibi görülen bir araç olmasına rağmen gerçeklikle ilişki temelde anlam sorununa işaret etmektedir. Fotoğrafın kurgusu ve yaratmış olduğu gerçeklik özne ve onun bilinci ile bağlantılı olduğu için öznelidir. Fotoğrafın anlam ve gerçeklik ilişkisi yaratım süreci ile son bulmaktadır. Fotoğrafın gerçekliği ve anlamına fotoğrafı oluşturan kadar alılmayıcıda kendi özneliği çerçevesinde katkı sağlamaktadır. Alılmayıcı fotoğrafı bilgi ve bilinç düzeyi ile yeniden üretime tabi tutmaktadır. Savaş fotoğrafları içinde bu durum geçerlidir. Fotoğrafın yayımlandığı dijital ortamın ideolojik oluşu fotoğrafa eklenen pek çok yapı ile anlam açısından alılmayıcının imgelem sürecini manipüle edecek içerikte aktarılmasına yol açmaktadır. Savaş fotoğraflarının propaganda amaçlı kullanılması düz anlamları dışında diğer anlamları ile imgesel mücadelenin birer ürünü olduğunu ortaya koymaktadır.

Fotoğrafın belge olma özelliğinin güvenilirliğini kaybetmesi, fotoğrafa bakan kişi de kuşku yaratmaktadır. Fotoğraf son derece gelişmiş dijital teknoloji ya da cihazlar kullanılarak çekilmiş olsa dahi gerçeği yansıtmayı, yansıtmadığı fotoğrafının inanç sistemi, ideolojik yaklaşımı veya profesyonel gazeteci tarafından çekilmesi halinde çalıştığı medya organizasyonunun yayın politikası ile alakalı olarak ortaya çıkmaktadır.

Dijital teknoloji ile birlikte kazanılan hız savaş fotoğrafçıların işini çok kolaylaştırmaktadır. Ancak fotoğraf makinelerinin yanı sıra cep telefonlarının da yüksek kalitede fotoğraf çekme özelliği kazanması fotoğrafçı sayısının artmasına neden olmuştur. Özellikle yoğun sansür uygulanan ve gazetecilerin, foto muhabirlerinin giremediği savaş alanlarında askerler tarafından çekilen ve sızdırılan fotoğraflar belge niteliği taşırken, savaşın kamuoyu algısını değiştirmesinde önemli rol oynamaktadır.

Savaşın fotoğraflanması ve dijital medyada hızla yayılması kamuoyunu harekete geçirebilmektedir. Kültürel değerler, sosyo-ekonomik, psikolojik nedenler ve ideolojik bakış açısı savaş fotoğraflarına karşı gösterilen hassasiyet noktasında farklılıklar gösterse de, ölü bedeninin fotoğrafı kimi zaman binlerce insanın

hayatını kurtarma noktasında yaşanan drama karşı toplumsal duyarlılık yaratarak anahtar rol oynayabilmektedir.

Dijital medya savaş imgelerine yer vermekte, ekonomik, siyasi, etnik, kültürel ve din temelli çatışmaları kendi ideolojisine uygun olarak haklılaştırmaya, meşrulaştırmaya çalışmaktadır. Savaş/çatışma dönemlerinde savaşa dair fotoğraflar dijital mecrada propaganda yöntemleri ile kamuoyunu etkilemek için kullanılmaktadır. Çalışma bu düşünceyi desteklemiş, savaş fotoğraflarının gösterebilimsel analizi sonucunda elde edilen ve geliştirilen varsayımları büyük ölçüde doğrulayan bulgularına göre dijital medyada yayınlanan, paylaşılan fotoğrafların ideolojik çerçevede savaş ve propaganda odaklı olduğu tespit edilmiştir.

Çalışma kapsamında incelenen tüm fotoğraflar gerçeklikten koparak, gerçeği yeniden kurgulayarak propaganda aracına dönüştürülmüştür. Anlamın özneler tarafından belirlenecek olması savaş fotoğraflarına başka yapılarla müdahale edilmesiyle sonuçlanmıştır. Böylece öznelliğe bağlı olan anlamlar ideoloji çerçevesinde sınırlandırılmıştır. Fotografik göstergelerle yaşamı felce uğratan savaşın yıkıcılığı acı, yoksulluk, çaresizlik, ölüm, açlık, göç etme zorunluluğu gibi unsurlarla anlatılmaya çalışılmıştır.

Arakan'da yaşanan savaş toplu ve zorunlu göçleri kaçınılmaz hale getirmiş, hayatta kalmak isteyen binlerce Arakanlı Müslüman uluslar arası hukuktan doğan haktan da yararlanarak ülkelerini terk etmek ve komşu ülkelere sığınmak zorunda bırakılmıştır. Uluslar arası ilişkilerin yanı sıra bölge ülkelerinin iç politika dengelerini de etkileyen bu denli büyük mülteci göçleri, dijital çağda savaşın yerel düzeyde kalamayacağını en önemli göstergesi olmuştur.

Dijital çağda dijital medyanın belge niteli taşıyan savaş fotoğraflarında yaşanan gerçeği tarafsız şekilde, aktarması tarihi zorunluluktur. Dijital medyanın binlerce insanın yaşamını yitirdiği, yaralandığı, evini, ailesini kaybettiği savaş fotoğraflarında savaşın ekonomik, siyasi, sosyo- kültürel, hukuki ve askeri boyutunu bir kenara bırakması, gerçeklikten uzak, propaganda yöntemleri ile savaşı meşrulaştırmaya çalışması elbette kabul edilemez.

Sorunun çözümü noktasında öncelikle savaş fotoğrafçılığı alanında yaşananları gerçeklik boyutu ile algılayabilecek ekonomik, siyasi, kültürel askeri konularda son derece bilinçli ve tepkisini ortaya koyabilecek bir kamuoyunun oluşturulması yaşamsal önem arz etmektedir.

Kaynakça

- Alver, Füsün (2011). *Gazetecilik Bilimi ve Kuramları, Gazetecilik Kuram Tasarımlarını Türkiye'deki Gazetecilik Sistemi ve Uygulamalarıyla Sınama Denemesi*, İstanbul, Kalkedon Yayınları.
- Berger Arthur Asa (1996), *Kitle İletişiminde Çözümleme Yöntemleri*, Eskişehir: TC Anadolu Üniversitesi Eğitim Sağlık ve Bilimsel Araştırma Çalışmaları Yayınları No:91
- Carr, Edward Hallett (2010). *Yirmi Yıl Krizi (1919-1939)*. Çev. Can Cemgil. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Dearing, J. W. ve Rogers, E. M., (1996). *Agenda-Setting*, Sage Publications, Thousand Oaks.
- Fiske, John (1996), *İletişim Çalışmalarına Giriş*, (Çev: S. İrvan), Ankara: Bilim Sanat
- Geray, Haluk (2002). *İletişim ve Teknoloji – Uluslararası Birikim Düzeninde Yeni Medya Politikaları, Ütopya* Yayınevi, Ankara, s.20
- Hall, Stuart (1997). *İdeoloji ve İletişim Kuramı, Medya Kültür Siyaset*, der. S. İrvan, Ark Yayınları, Ankara.
- Kampf, Z., & Liebes, T. (2013). *Transforming media coverage of violent conflict. The new face of war*. London, England: Palgrave.
- Shirky, Clay. (2008). *Here Comes Everybody: The Power of Organizing without Organizations*. London: Penguin Press.
- Sontag, Susan. (2004). *Başkalarının Acısına Bakmak*, İstanbul: Altıkkırkbeş Yayınları
- Van Dijk, T.. (2004) *Digital Media*, John D.H. Downing, Denis McQuail ve Diğerleri (Ed.), *The Sage Handbook of Media Studies*, Sage, London, 145-163
- Westlund, O. (2013). "Mobile News". *Digital Journalism*. 1:1, 6-26, DOI: 10.1080/21670811.2012.740273.

Wollenberg, A., & Pack, J. (2013). Rebels with a pen: Observations on the newly emerging media landscape in Libya. *The Journal of North African Studies*, 18(2), 191–210.

İnternet Kaynakları:

(<https://wearesocial.com/special-reports/digital-in-2017-global-overview> Erişim Tarihi: 23 Mayıs 2017

(<https://www.sabah.com.tr/dunya/2017/12/04/myanmar-cagin-en-buyuk-trajedisi>). Erişim Tarihi: 06.12.2017

<http://aa.com.tr/tr/turkiye/sadakatasi-derneginden-arakan-icin-yardim-kampanyasi-903623>

<http://aa.com.tr/tr/turkiye/afad-ve-kizilaydan-arakan-icin-yardim-kampanyasi/905940>

<http://aa.com.tr/tr/dunya/banglades-disisleri-bakani-mahmud-ali-arakanda-en-az-3-bin-musulman-olduruldu/905965>

<https://www.dailysabah.com/turkey/2017/08/29/turkish-charity-launches-aid-campaign-for-myanmars-rohingya-muslims>

<https://dogrula.org/arakan-rohingya-draminin-gercek-fotografлари/>

<http://www.haberayyildiz.com/gundem/bm-den-arakan-da-insani-felaket-uyarisi-1447h.html>

<http://www.haberayyildiz.com/gundem/bm-den-arakan-da-insani-felaket-uyarisi-1447h.html>

http://www.hilalhaber.com/dunya-sessiz-myanmar-da-musulmanlar-katlediliyor_d57852.html

<http://www.114haber.com/siyaset/arakanda-camiler-ve-dini-okullar-yikiliyor-musulman-arakan-gercegi-h537.html>

<http://kocaeligercek.net/bm-acil-cagri-icin-gec-kaldi-zulmun-yakinligi-uzakligi-ve-kime-oldugu-farketmez-iste-arakan-gercegi/>

<http://www.mintpressnews.com/myanmars-upcoming-census-spark-anti-muslim-violence/185801/>

<https://teyit.org/arakandaki-musulman-katliamindan-oldugu-iddiasıyla-paylasilan-18-yanlis-goruntu/>

http://www3.weforum.org/docs/WEFUSA_DigitalMediaAndSociety_Report2016.pdf